

csoporttá, vagyis specifikus fajjá. „Tíz eset közül nyolcban vagy kilencben tévedés nélkül megismerszik a zsidó”, mondotta. A zsidóság mint biológiai faj is veszedelmes, de még sokkal súlyosabb következményekkel járt, hogy „ideológiailag is időtlen idők óta elzárkóztak”. Telekit autokratikus és türelmetlen természete képtelenné tette, hogy ellenérzések nélkül tudomásul vegye azt a tényt, hogy a zsidók elütnek a többiektől életmódjukban, ruházódásukban, szokásaikban, de még abban is, hogy külön erkölcsi parancsok vezérlik őket. Osztotta más magyarországi antiszemiták nézetét arról, hogy a zsidók azért is veszélyt jelentenek, mert viszonylag nagy számban vannak képviselve az összlakosságon belül, és mert nagy a szerepük és befolyásuk az ország gazdasági, valamint kulturális életében.

Politikai ösztöneit tekintve Telekiben sok volt Machiavelliből, és habozás nélkül állította a zsidókérdést a mindenkori magyar érdekek elééréseinek szolgálatába. Volt idő, amikor az első világháború előtt színre lépett nemzedéki társaihoz hasonlóan ő is magyaroknak tekintette a zsidókat, mert tisztában volt azzal, hogy a soknyelvű birodalomban, amelyben a magyarság kisebbséget képez, a statisztikai arányokat javítják. Jellemző ebből a szempontból, amit 1919-ben a békekonferencián mondott.

A magyar zsidók legnagyobb része teljesen asszimilálódott a magyarokhoz... Kiváló magyar írókat, tudósokat és művészeket adtak nekünk. A magyar nemzeti lélekhez való asszimilációjuk következtében el kell ismerni, hogy faji szempontból a magyar zsidók már nem is zsidók, hanem magyarok...⁶

A békeszerződés megkötése után, amikor kialakultak a csonka Magyarország határai, és e határok között a magyarság uralkodó többséget képzett, a zsidóságra már nem volt szükség olyan értelemben, hogy a politikai mérleg serpenyőjét elbillentse. Teleki is szabadjára engedte antiszemita érzelmeit. Figyelmeztette a magyarokat, hogy a zsidók milyen veszélyt jelentenek kulturálisan és gazdaságilag, az elmagyarosodott zsidó vezetőket pedig a „keleti zsidók” veszedelmétől óvta. 1920-ban így beszélt az utóbbiak előtt:

Őnök zsidók és magyarok. Ellentét feszül a keresztény magyarok és a keleti zsidók között, akik a legutóbbi fél évszázadban tömegesen özönlöttek be országunkba, és állandó jelleggel beszívárognak, hiába próbáltuk és próbáljuk útjukat rekeszteni. Önöknek helyt kell állniuk ebben az összeütközésben, mert a probléma súlyos, mert ez élet és halál kérdése a magyar nép számára. Önöknek választaniuk kell, magyar honfitársaik mellé állnak-e, a vagy keleti hitsorsosaik mellé.⁷

1921-ben Teleki az Egyesült Államokban tett körutat, s amikor e látogatás során amerikai diákokkal találkozott, előttük sem rejtette véka alá, hogy ellenérzésekkel viseltetik az „idegen” zsidókkal szemben. Szóba